

Fattigdom i Danmark

Voksende fattigdom deler Danmark - yderkanter og hovedstaden hårdest ramt

Flere og flere mennesker lever et liv i fattigdom i Danmark. Fattigdommens danmarkskort viser, at der er markante forskelle i andelen af fattige og fattige børn på tværs af landets kommunegrænser. Særligt flere af landets udkantsområder og hovedstadsområder er hårdt ramt. Fortsætter tendensen i de kommende år, vil vi få et opdelt Danmark med stadig større social og økonomisk skel på tværs af landsdele og kommunegrænser.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

29. april 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Antallet af fattige i Danmark fortsætter med at stige, og der er nu 304.000 fattige personer i Danmark. Hvis de studerende fraregnes, er der godt 200.000 fattige personer i Danmark.
- Fattigdommen i Danmark er skævt fordelt mellem landets kommuner. En række af landets yderkantsområder har en høj andel af fattige sammenlignet med resten af landet. Samtidig er hovedstaden relativt hårdt ramt.
- Samme billede tegner sig, når man ser på fattigdommen blandt børn. København, Tønder, Langeland, Lolland, Bornholm og Morsø er de kommuner i Danmark, der i dag har den største andel af børn, der lever i fattigdom.
- Den stigende fattigdom på alle niveauer i Danmark udgør et voksende samfundsproblem. Hvis tendensen fortsætter, vil vi i fremtiden opleve en stadig større social og økonomisk ulighed på tværs af landsdele og kommunegrænser.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationschef

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

Voksende fattigdom deler Danmark

Denne analyse kortlægger, hvordan fattigdom og børnefattigdom er fordelt mellem landets kommuner og regioner, samt hvordan fattigdommen har udviklet sig regionalt inden for de senere år. I første del af analysen ses på det samlede billede, der tegner sig på tværs af de danske kommuner. I analysens anden del følger en gennemgang af Danmarks fem regioner, hvor det undersøges, hvordan fattigdom ser ud i de enkelte kommuner og regioner, samt hvordan fattigdommen og børnefattigdommen har udviklet sig regionalt siden 2001.

Hvordan defineres fattigdommen i Danmark?

Den måde, fattigdom måles på i denne analyse, er ved en relativ fattigdomsgrænse, som også OECD, Vismændene og EU bruger. Konkret bruges 50 pct. af medianindkomsten som grænse, hvilket svarer til OECD's fattigdomsgrænse. Medianindkomsten er den midterste indkomst i befolkningen. EU bruger 60 pct. af medianen, hvilket giver en højere fattigdomsgrænse og dermed en større gruppe af fattige. For en familie bestående af én person svarer OECD's fattigdomsgrænse til en indkomst på godt 100.000 kr. efter skat, målt i 2010-lønniveau. Bruger man i stedet EU's fattigdomsgrænse ligger grænsen på godt 120.000 kr. efter skat.

Grænsen er afhængig af størrelsen af familien, da man tager højde for stordriftsfordele i familien. Det vil sige, at en familie bestående af to personer med en samlet indkomst på 200.000 kr. efter skat vil ligge over fattigdomsgrænsen, da der vil være stordriftsfordele forbundet med at leve to sammen. I tabel 1 er fattigdomsgrænsen ved forskellige familiestørrelser angivet. Som det fremgår af tabellen, er fattigdomsgrænsen for en familie bestående af to personer på godt 153.000 kr. efter skat for familien samlet, svarende til omkring 76.500 kr. pr. person efter skat.

Tabel 1. Fattigdomsgrænse ved forskellige familiestørrelser, disponibel indkomst, 2010-niveau

Antal personer i familier	Grænse per person	Grænse per familie
1 person	101.157	101.157
2 personer	76.663	153.326
3 personer	65.185	195.555
4 personer	58.100	232.398
5 personer	53.138	265.692
6 personer	49.401	296.407

Anm: Grænsen opgøres ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Ækvivaleringsfaktoren svarer til Finansministeriets og er på: (Antal personer i familien)^{0,6}. Data er fremskrevet til 2010-niveau med lønudviklingen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag 2007.

Boks 1. Sådan opgøres fattigdom i analysen

Fattige er defineret som antallet af personer, der har en indkomst, som er mindre end halvdelen af medianindkomsten. Medianindkomsten er den midterste indkomst i indkomstfordelingen. Det vil sige, at der er nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er højere end medianindkomsten, og nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er lavere end medianindkomsten. Der benyttes den husstandsækvivalerede disponible indkomst, det vil sige indkomsten efter skat korregeret for stordriftsfordele i familier med flere familiemedlemmer. Dette er det samme indkomstbegreb, som Finansministeriet benytter i forbindelse med indkomstanalyser. I 2010-priser er fattigdomsgrænsen på 101.157 kr. for en familie bestående af én person. For en familie bestående af to personer er fattigdomsgrænsen på 76.663 kr. pr. person, svarende til 153.326 kr. for hele familien.

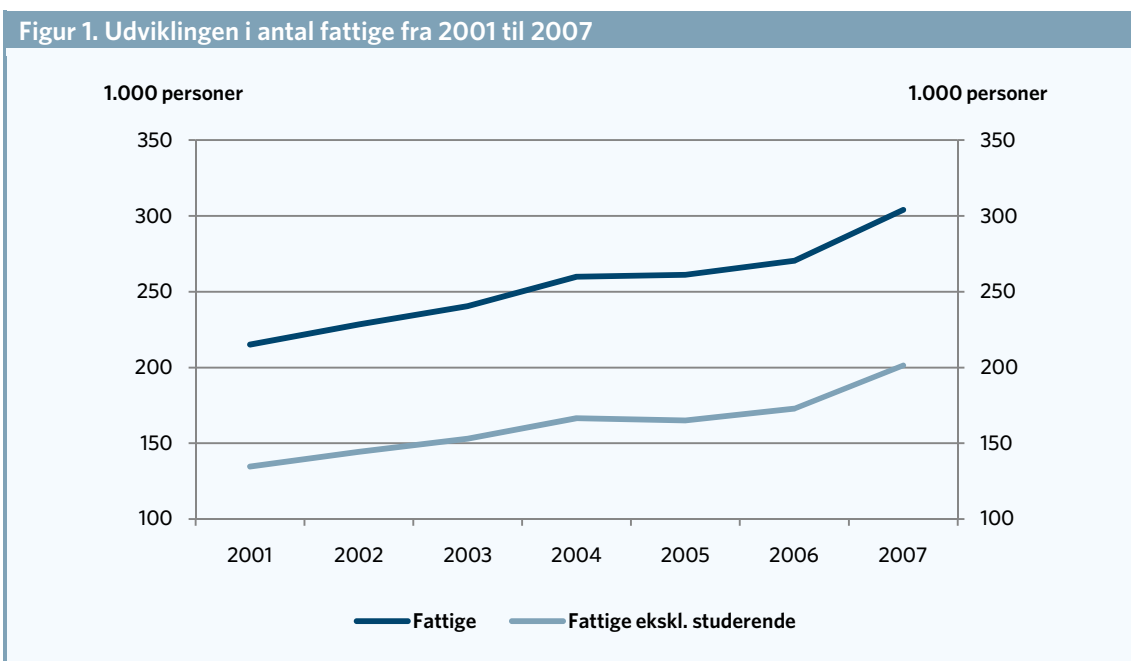
Beregningerne er foretaget på Lovmodellens datagrundlag 2007, hvilket er seneste data år. Datagrundlaget i Lovmodellen er udarbejdet af Finansministeriet og baseret på tal fra Danmarks Statistik. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Rekordhøjt fattigdomsniveau på landsplan

Antallet af fattige i Danmark fortsætter med at stige, og der er nu 304.000 fattige personer i Danmark. Dette er en stigning på 33.500 personer på et enkelt år, eller hvad der svarer til knap 13 pct.

Når man opgør fattigdom, kan det diskuteres, om studerende skal medregnes i gruppen eller ej. Ved at udelade familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er der godt 200.000 fattige personer i Danmark.

Når studerende ikke medregnes, har der ligeledes været en voldsom stigning i gruppen af fattige. I løbet af det seneste data-år er denne gruppe steget med knap 30.000 personer, hvilket svarer til knap 17 pct. Udviklingen i antallet af fattige er vist i figur 1.

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1.
 Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Som det fremgår af figur 1, er antallet af fattige steget støt igennem hele perioden 2001-2007. Medregnes de studerende er gruppen af fattige steget med næsten 90.000 personer i denne periode. Det svarer til en samlet vækst på godt 40 pct.

Fjerner man familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er gruppen af fattige steget endnu mere. Eksklusiv studerende er gruppen af fattige således vokset med 50 pct. siden 2001. Det svarer til en stigning på 67.000 personer.

Fattigdommens Danmarkskort – yderkanter og hovedstaden hårdest ramt

Københavns Kommune er suverænt den kommune med den største andel af fattige. Syv procent af indbyggerne i København lever således i fattigdom, når studerende udelades. Det er næsten dobbelt så stor en andel som andelen af fattige i hele landet, hvor 3,7 pct. lever i fattigdom. Samtidig er det et spring på over to procentpoint ned til den kommune med næstflest fattige, hvor Morsø med 4,9 pct. fattige kommer ind på en andenplads. Det svarer til en forskel på over 40 pct. mellem andelen af fattige i København, og andelen af fattige i den kommune med den næsthøjeste andel af fattige.

Udover den relativt store andel af fattige i Københavns Kommune, bor der ligeledes relativt mange fattige på Frederiksberg og i omegnskommuner som Albertslund, Høje-Taastrup, Ishøj og Brøndby, der alle ligger blandt de 15 kommuner, hvor der bor relativt flest fattige.

En anden tendens er, at der bor mange fattige i yderkantsområderne som Morsø, Lolland, Langeland, Tønder og Bornholm. I disse kommuner lever mellem 4,5 og 5 pct. af indbyggerne således i fattigdom.

I den anden ende af skalaen ligger kommuner omkring hovedstaden som Egedal, Allerød og Lejre, hvor under to pct. af indbyggerne er fattige. Derudover er der relativt få fattige i de jyske kommuner Skanderborg, Hedensted og Odder. Regionerne Nordjylland og Syddanmark er ikke repræsenteret ved de 15 kommuner med mindste andel fattige i pct. I tabel 2 er de 15 kommuner med den største andel fattige og de 15 kommuner med den mindste andel fattige vist.

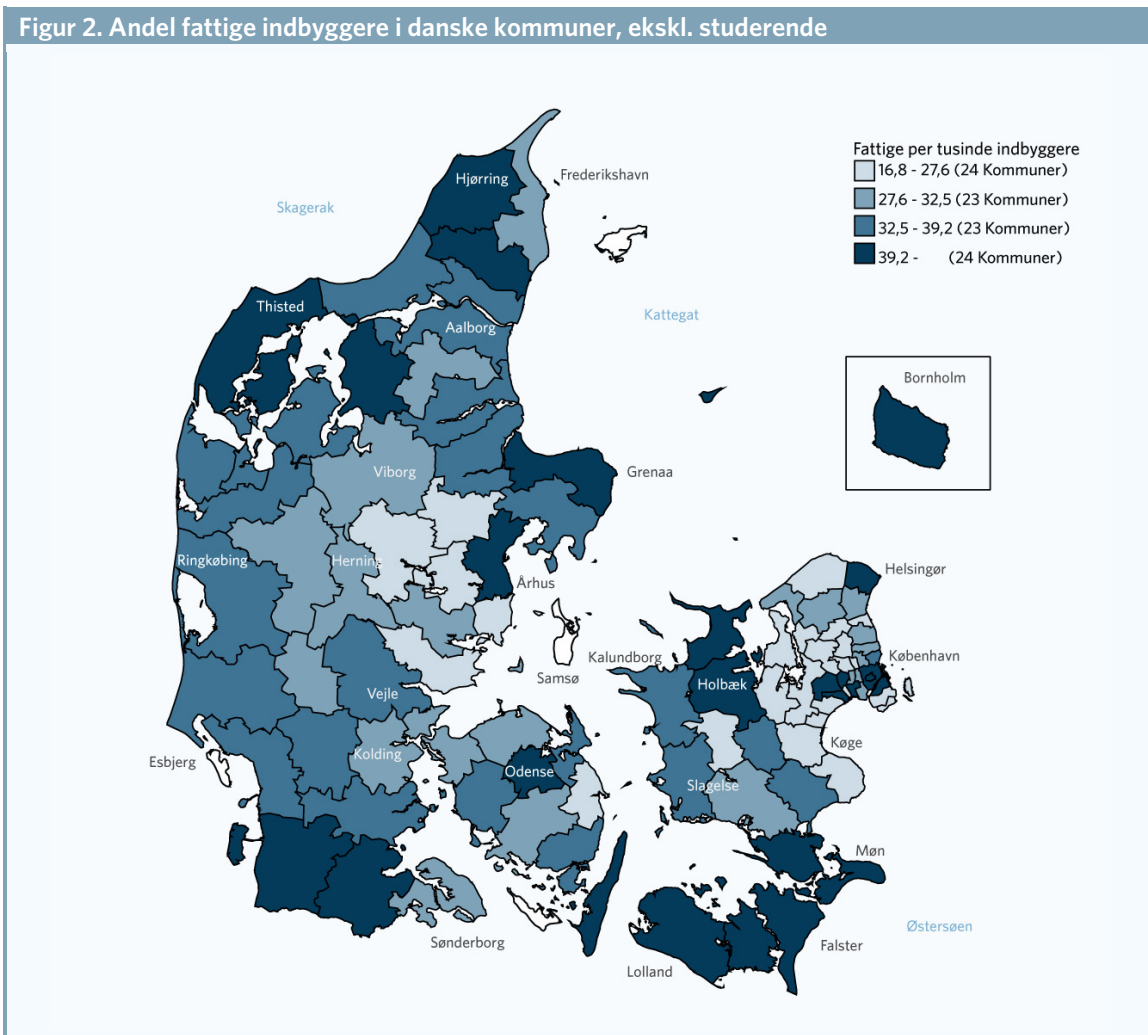
Tabel 2. Fattige fordelt på kommuner, ekskl. studerende

Top 15 kommuner	Andel fattige i pct.	Bund 15 kommuner	Andel fattige i pct.
København	7,0	Egedal	1,7
Morsø	4,9	Allerød	2,0
Albertslund	4,9	Lejre	2,0
Langeland	4,9	Greve	2,0
Frederiksberg	4,9	Skanderborg	2,0
Lolland	4,8	Solrød	2,1
Tønder	4,8	Hedensted	2,3
Bornholm	4,5	Dragør	2,3
Århus	4,4	Odder	2,5
Høje-Taastrup	4,4	Gribskov	2,5
Ishøj	4,3	Ballerup	2,5
Vordingborg	4,1	Furesø	2,5
Brønderslev	4,1	Favrskov	2,5
Brøndby	4,1	Frederikssund	2,6
Aabenraa	4,1	Sorø	2,6
Hele landet	3,7	Hele landet	3,7

Anm.: Samsø, Ærø, Læsø og Fanø indgår ikke i beregningerne. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.
 Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag 2007.

Illustreres andelen af fattige på et danmarkskort er det tydeligt, hvilke kommuner der er hårdest ramt af fattigdom. De tre største byer, København, Århus og Odense, er alle blandt den fjerdedel af kommuner, hvor der bor den største andel af fattige. Derudover er det yderkantsdanmark, som Lolland-Falster, Langeland, Sønderjylland og Nordjylland, der er hårdest ramt af fattigdom.

De områder, hvor der bor relativt færrest fattige, er kommuner omkring hovedstaden samt kommuner omkring Århus. Dette er vist i figur 2.

Anm.: De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag 2007.

Flest fattige børn i Tønder, København og på Langeland

Der bor specielt mange fattige børn i yderkantsområderne i Danmark. Ud af de seks kommuner med den største andel fattige børn, kan de fem betegnes som yderkantskommuner. Tønder, Langeland, Lolland, Bornholm og Morsø ligger således alle i top seks over kommuner med flest fattige børn. Eneste undtagelse helt i toppen er Københavns Kommune, som er den kommune med næstflest fattige børn. Hele 8,3 pct. af børnene i Københavns Kommune lever således i fattige familier, kun overgået af Tønder, hvor 8,4 pct. af børnene er fattige.

De kommuner, hvor der er færrest fattige børn, er kommuner omkring hovedstaden som Egedal, Dragør og Allerød, hvor under 2,3 pct. af børnene er fattige. Samtidig bor der relativt få fattige børn i omegnskommunerne til Århus som Odder og Skanderborg. Når det gælder andel af fattige børn, er Region Nordjylland og Region Syddanmark ikke repræsenteret blandt de 10 kommuner, hvor andelen af fattige børn er mindst i landet. I tabel 3 er de ti kommuner med færrest og flest fattige børn vist.

Tabel 3. Børn der lever i fattigdom, fordelt på kommuner

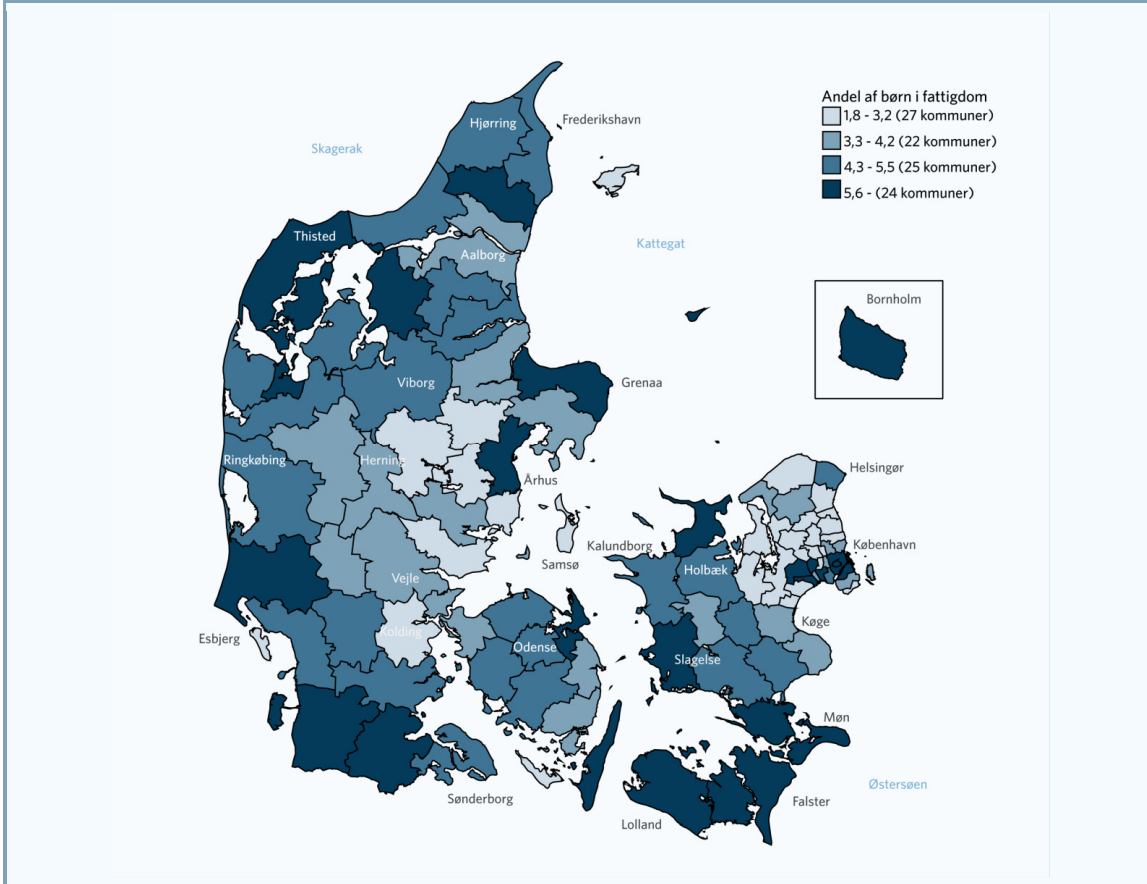
Top 10 kommuner	Andel i pct.	Bund 10 kommuner	Andel i procent
Tønder	8,4	Egedal	1,8
København	8,3	Dragør	2,2
Langeland	8,2	Allerød	2,3
Lolland	7,8	Greve	2,3
Bornholm	7,5	Skanderborg	2,4
Morsø	7,0	Odder	2,4
Albertslund	6,2	Roskilde	2,6
Brøndby	6,2	Lejre	2,7
Aabenraa	6,2	Solrød	2,7
Høje-Taastrup	6,0	Ballerup	2,7
Hele landet	4,7	Hele landet	4,7

Anm.: De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag 2007.

I figur 3 er andelen af fattige børn vist på et danmarkskort. Af kortet fremgår det tydeligt, at der er relativt mange fattige børn i yderkantsområder som Lolland-Falster, Langeland, Bornholm og Sønderjylland. Derudover fremgår overrepræsentationen af fattige børn i København og omegnskommunerne Albertslund, Brøndby, Høje-Taastrup og Ishøj ligeledes af landkortet.

Figur 3. Andel fattige børn i danske kommuner, ekskl. studerende

Anm.: De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag 2007.

Af figuren fremgår det, at der bor relativt få fattige børn i mange kommuner nord for København, området omkring Roskilde, Lejre og Solrød samt en række østjyske kommuner som Skanderborg, Odder, Favrskov og Silkeborg.

Der er altså en klar tendens til, at der bor relativt mange fattige børn både i Århus og København, mens der bor relativt få fattige børn i kommunerne rundt om de to byer. Det fremgår af figur 3.

Flere fattige i Region Nordjylland

Andelen af fattige personer i landet er i dag på 3,7 procent. Når der zoomes helt ind på Nordjylland, ses det, at der er 5 kommuner, der er over landsgennemsnittet, og 5 kommuner, der befinder sig under landsgennemsnittet. 3,7 procent af befolkningen i Nordjylland er fattige, hvilket svarer til den resterende del af landet. Morsø er hårdest ramt af fattigdom, hvor 4,9 procent er fattige. Dette er vist i tabel 4.

Tabel 4: Region Nordjylland, fattige, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal pers. 2001	Antal pers. 2007	Stigning pct. point
Morsø	3,1	4,9	705	1.095	1,9
Brønderslev	2,7	4,1	936	1.434	1,4
Vesthimmerlands	3,5	4,1	1.359	1.515	0,5
Thisted	3,0	4,0	1.407	1.809	1,0
Hjørring	3,1	3,9	2.079	2.580	0,9
Jammerbugt	2,6	3,6	1.008	1.362	1,0
Aalborg	2,3	3,6	4.443	6.849	1,2
Mariagerfjord	2,6	3,5	1.113	1.479	0,9
Rebild	2,9	3,2	801	891	0,3
Frederikshavn	2,3	3,2	1.473	1.977	0,9
Region Nordjylland	2,7	3,7	15.324	20.991	1,0
Danmark	2,5	3,7	134.600	201.400	1,2

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Morsø og Hjørring kommuner lå i toppen af Nordjylland i andel af fattige i 2001, kun overgået af Vesthimmerlands Kommune med 3,5 procent fattige. Siden 2001 har Morsø Kommune haft en stigning fra 3,1 procent fattige til 4,9 procent fattige, hvilket svarer til en stigning på 1,9 pct. point – den højeste i Nordjylland. Andelen af fattige personer i Morsø er 0,8 pct. point højere end Brønderslev og Vesthimmerlands kommuner, der har næstflest fattige, og 1,2 pct. point højere end landsgennemsnittet.

I den anden ende af skalaen ligger Rebild Kommune, der har oplevet den mindste stigning i perioden. Her er 3,2 procent fattige, efter en stigning på 0,3 pct. point. Det overordnede billede er dog, at fattigdommen er steget i alle kommuner, hvilket fremgår af tabel 4.

Børnefattigdommen eksploderer i Nordjylland

Når der zoomes ind på børnefattigdommen i Nordjylland, ses det, at 7 ud af de 10 kommuner ligger over landsgennemsnittet for andelen af fattige børn. Kun Aalborg, Frederikshavn og Rebild ligger under landsgennemsnittet på 4,7 procent fattige børn. Morsø skiller sig væsentligt ud med hele 7 procent fattige børn.

Nordjylland har procentvis flere fattige børn end resten af landet. Andelen af fattige børn i Nordjylland udgør 5 procent, hvor landsgennemsnittet er 4,7 procent. Der er altså flere fattige børn i Nordjylland end gennemsnittet i resten af landet. Dette er vist i tabel 5.

Tabel 5: Region Nordjylland, børnefattigdom, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal børn 2001	Antal børn 2007	Stigning pct. point
Morsø	4,8	7,0	252	348	2,1
Thisted	4,3	5,9	480	624	1,6
Vesthimmerlands	5,1	5,8	471	501	0,7
Brønderslev	3,2	5,6	252	447	2,4
Hjørring	3,7	5,5	576	813	1,8
Jammerbugt	4,1	5,5	360	474	1,4
Mariagerfjord	3,2	5,0	321	483	1,7
Rebild	4,0	4,6	267	324	0,7
Frederikshavn	2,4	4,5	339	573	2,0
Aalborg	2,5	4,2	957	1.638	1,7
Region Nordjylland	3,4	5,0	4.275	6.225	1,7
Danmark	2,8	4,7	31.749	56.115	1,9

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én er forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Børn, der lever i fattigdom, er steget drastisk siden 2001. På landsplan var der 2,8 procent fattige børn i 2001, andelen er steget til 4,7 procent i 2007. I Nordjylland lå 8 ud af 10 kommuner i 2001 over landsgennemsnittet for andel af fattige børn. Det var således kun Frederikshavn og Aalborg kommuner, der befandt sig under landsgennemsnittet. I 2007 kom Rebild under landsgennemsnittet for andelen af fattige børn i Danmark. Andelen af fattige børn skal ses i relation til, at landsgennemsnittet er steget eksplosivt siden 2001.

Morsø har den største andel af fattige børn på 7 procent. Den største stigning i pct. point findes i midlertidigt i Brønderslev Kommune. Her oplevede man en stigning på 2,4 procentpoint. Den mindste stigning i børnefattigdommen forekom i Rebild Kommune, men ikke desto mindre, er der stadig flere fattige børn i Rebild i 2007, end der var det i 2001.

Store forskelle i fattigdommen i Region Midtjylland

Antallet af fattige personer i Region Midtjylland er siden 2001 steget med 12.705 personer. Det svarer til en andel af fattige på 3,7 procent, hvor der i den midtjyske region lever 3,4 procent i fattigdom. Til trods for en lavere andel i Region Midtjylland i forhold til landsgennemsnittet, er fattigdommen ligeledes steget her.

Værst ser det ud for Århus, hvor 4,4 procent af indbyggerne er fattige. I den anden ende af skalaen finder vi nabokommunen Skanderborg, hvor 2,0 procent af indbyggerne er fattige – en forskel på 2,4 procentpoint. Selvom Skanderborg har færrest fattige pr. indbygger, er der kommet flere fattige til siden 2001. Dette er vist i tabel 6.

Tabel 6: Region Midtjylland, fattige, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal per. 2001	Antal per. 2007	Stigning i pct. point
Århus	2,9	4,4	8.175	12.918	1,5
Norrdjurs	3,0	4,0	1.032	1.521	1,0
Lemvig	2,8	3,8	651	813	1,0
Struer	2,4	3,7	546	825	1,3
Holstebro	2,7	3,5	1.500	1.992	0,8
Ringkøbing-Skjern	2,6	3,5	1.512	1.989	0,8
Skive	2,7	3,3	1.320	1.578	0,6
Syddjurs	2,1	3,3	834	1.332	1,1
Randers	2,5	3,3	2.376	3.033	0,8
Viborg	2,8	3,2	2.451	2.955	0,4
Ikast-Brande	2,1	3,2	813	1.245	1,1
Horsens	1,9	3,1	1.413	2.418	1,2
Herning	2,3	3,0	1.848	2.457	0,7
Silkeborg	1,9	2,7	1.539	2.313	0,8
Favrskov	1,6	2,5	633	1.128	0,9
Odder	1,9	2,5	381	513	0,6
Hedensted	1,5	2,3	657	1.020	0,8
Skanderborg	1,6	2,0	786	1.122	0,5
Region Midtjylland	2,4	3,4	28.467	41.172	1,0
Danmark	2,5	3,7	134.600	201.400	1,2

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Når der ses på Region Midtjylland, er billedet, at det er Århus og yderområderne, der er hårdest ramt. Kommuner, der har flere fattige end landsgennemsnittet, er således Århus, Norrdjurs og Lemvig kommuner, hvor Struer er på niveau med landsgennemsnittet. Disse kommuner har alle oplevet stigninger i fattigdommen på over 1 procentpoint. Samtidig har kommunerne Syddjurs, Ikast-Brande og Horsens oplevet store procentmæssige stigninger.

Børnene hårdest ramt i Århus og yderkantkommunerne i Region Midtjylland

På landsplan var der i 2001 2,8 procent fattige børn. Dette tal er vokset til 4,7 procent i 2007. I Region Midtjylland var der i 2001 6.960 fattige børn, hvilket i 2007 er steget til 12.198 børn, der lever i fattigdom.

Værst ser det ud for Struer, Århus, Norddjurs, Lemvig, Holstebro, Ringkøbing-Skjern og Skive, der alle har flere fattige børn end landsgennemsnittet. Århus havde faktisk færre fattige børn i forhold til landsgennemsnittet i 2001, hvor de i 2007 har en væsentligt højere andel end landsgennemsnittet. Igen er det Skanderborg, der sammen med Odder, befinder sig i bunden med kun 2,4 procent fattige børn. Begge kommuner har dog oplevet et øget antal fattige børn siden 2001. Børnefattigdommen er steget i samtlige kommuner i Region Midtjylland siden 2001. Dette fremgår af tabel 7.

Tabel 7: Region Midtjylland, børnefattigdom, ekskl. studerende					
	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal børn 2001	Antal børn 2007	Stigning i pct. point
Struer	2,9	5,9	147	297	3,0
Århus	2,4	5,6	1.392	3.405	3,3
Norddjurs	3,4	5,6	267	462	2,2
Lemvig	3,9	5,4	219	273	1,6
Holstebro	3,0	5,4	387	705	2,4
Ringkøbing-Skjern	3,9	5,1	549	720	1,2
Skive	3,2	4,8	366	525	1,6
Viborg	3,9	4,7	789	1.014	0,7
Randers	2,9	4,1	603	840	1,2
Herning	2,8	3,9	546	789	1,1
Ikast-Brande	2,5	3,9	231	369	1,4
Syddjurs	1,8	3,9	156	357	2,1
Horsens	1,9	3,5	309	615	1,6
Silkeborg	2,0	3,2	387	684	1,2
Hedensted	1,3	3,0	138	333	1,7
Favrskov	1,6	2,9	162	339	1,3
Odder	1,6	2,4	75	120	0,8
Skanderborg	1,8	2,4	237	351	0,6
Region Midtjylland	2,6	4,4	6.960	12.198	1,8
Danmark	2,8	4,7	31.749	56.115	1,9

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Fattigdommen værst i Tønder og på Langeland i Region Syddanmark

På landsplan er 3,7 procent personer fattige. Region Syddanmark ligger på nogenlunde samme niveau med 3,5 procent fattige personer. Fattigdomstallene varierer fra 2,7 procent fattige i Nyborg til 4,9 procent fattige på Langeland.

I Region Syddanmark er der store forskelle i de enkelte kommuners udvikling i antallet af fattige. Samtlige kommuner har oplevet et stigende fattigdomstal. Dette er vist i tabel 8.

Tabel 8: Region Syddanmark, fattige, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal børn 2001	Antal børn 2007	Stigning i pct. point
Langeland	3,6	4,9	504	645	1,3
Tønder	3,3	4,8	1.449	1.908	1,4
Aabenraa	2,6	4,1	1.527	2.448	1,6
Odense	2,9	4,0	5.238	7.410	1,1
Haderslev	2,4	3,6	1.263	2.013	1,2
Vejen	2,9	3,6	1.170	1.485	0,7
Svendborg	2,7	3,6	1.545	2.079	0,8
Varde	2,8	3,5	1.437	1.740	0,7
Esbjerg	2,4	3,5	2.694	3.879	1,1
Assens	2,1	3,3	852	1.350	1,2
Kerteminde	1,9	3,3	426	774	1,4
Vejle	2,3	3,3	2.292	3.348	1,0
Nordfyns	2,4	3,2	681	924	0,8
Sønderborg	1,8	3,2	1.344	2.430	1,4
Faaborg-Midtfyn	2,4	3,2	1.191	1.593	0,8
Kolding	2,4	3,0	2.058	2.625	0,6
Billund	2,0	2,9	525	750	0,9
Fredericia	2,0	2,8	954	1.371	0,8
Middelfart	1,6	2,8	561	1.014	1,2
Nyborg	2,3	2,7	669	798	0,4
Region Syddanmark	2,5	3,5	28.380	40.584	1,0
Danmark	2,5	3,7	134.600	201.400	1,2

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Udover Langeland ligger Tønder, Aabenraa og Odense over landsgennemsnittet for andel fattige pr. indbyggere. Ligesom resten af landet er det således en af de store byer og flere af yderkantskommunerne, der er værst ramt af fattigdommen.

Byen med flest fattige børn i Danmark findes i Region Syddanmark

I gennemsnit er der, ligesom det ses på landsplan, 4,7 procent fattige børn i Region Syddanmark. I den tunge ende ligger Tønder og Langeland, hvor henholdsvis 8,4 og 8,2 procent af børnene lever i fattigdom. Det svarer til, at ca. hvert 12. barn i Tønder og på Langeland lever i fattigdom. Dette fremgår af tabel 9. Tønder er den kommune i Danmark, hvor der er flest børn, der lever i fattigdom. Langeland ligger nr. 3 over kommuner i Danmark med flest fattige børn. Derved er Region Syddanmark kraftigt repræsenteret i statistikkerne over byer med flest fattige børn.

Langeland og Tønder, der topper listen over fattige børn, er dog overgået af Kerteminde, når det gælder stigningen siden 2001. I Kerteminde Kommune er andelen af fattige børn steget fra 2,1 procent til 5,9 procent, den højeste stigning i Region Syddanmark. Kerteminde havde fjerde færrest fattige børn i 2001, hvor de i 2007 har fjerde flest fattige børn. Derved er de rykket 12 pladser op.

Selv Middelfart, der har den næstmindste andel fattige børn, har oplevet en stor stigning på 1,8 procentpoint, der næsten svarer til landsgennemsnittet.

Tabel 9: Region Syddanmark, børnefattigdom, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal børn 2001	Antal børn 2007	Stigning i pct. point
Tønder	4,8	8,4	507	753	3,5
Langeland	4,6	8,2	120	183	3,6
Aabenraa	3,3	6,2	450	828	2,9
Kerteminde	2,1	5,9	114	324	3,8
Varde	4,3	5,6	540	663	1,3
Vejen	3,5	5,3	342	537	1,8
Odense	3,0	5,2	1.104	1.977	2,2
Haderslev	2,7	5,0	321	627	2,3
Esbjerg	2,9	4,7	738	1.161	1,8
Sønderborg	1,9	4,4	318	771	2,5
Faaborg-Midtfyn	3,2	4,4	354	489	1,2
Assens	2,6	4,3	255	423	1,7
Nordfyns	3,0	4,3	189	288	1,3
Vejle	2,9	4,2	648	1.011	1,3
Svendborg	2,3	4,0	279	510	1,7
Billund	2,3	3,9	147	243	1,6
Fredericia	1,9	3,7	198	396	1,8
Nyborg	3,2	3,6	201	240	0,5
Middelfart	1,9	3,6	147	312	1,8
Kolding	2,4	3,1	459	615	0,7
Region Syddanmark	2,9	4,7	7.431	12.351	1,8
Danmark	2,8	4,7	31.749	56.115	1,9

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Flest lever i fattigdom i yderkanten af Region Sjælland

Mens der på landsplan i dag er 3,7 procent fattige, er der i gennemsnit 3,4 procent fattige i Region Sjælland. Siden 2001 har stigningerne i antallet af fattige været eksplosive i regionen. I 2001 var det kun Lolland Kommune, der lå over landsgennemsnittet for fattige personer. I 2007 var der 6 kommuner, der havde et højere niveau end landsgennemsnittet. Dette er vist i tabel 10.

Ligeledes er der kun 4 kommuner ud af regionens 17 kommuner, der har oplevet en mindre stigning end landsgennemsnittet - og selv her er antallet af fattige steget siden 2001.

Tabel 10: Region Sjælland, fattige, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal pers. 2001	Antal pers. 2007	Stigning i pct. point
Lolland	2,7	4,8	1.371	2.307	2,1
Vordingborg	2,5	4,1	1.140	1.893	1,6
Guldborgsund	2,5	4,1	1.575	2.559	1,6
Odsherred	2,4	4,0	783	1.326	1,6
Holbæk	2,2	3,9	1.419	2.676	1,7
Slagelse	2,5	3,9	1.851	2.955	1,4
Kalundborg	2,1	3,5	999	1.737	1,4
Faxe	1,9	3,3	618	1.170	1,5
Ringsted	2,1	3,3	606	1.059	1,3
Næstved	2,0	3,2	1.500	2.526	1,2
Køge	1,4	2,8	753	1.545	1,3
Stevns	1,4	2,7	309	591	1,3
Roskilde	1,8	2,7	1.380	2.133	0,9
Sorø	1,4	2,6	384	738	1,2
Solrød	1,3	2,1	261	432	0,8
Greve	1,6	2,0	771	945	0,4
Lejre	1,5	2,0	381	522	0,5
Region Sjælland	2,1	3,4	16.101	27.114	1,3
Danmark	2,5	3,7	134.600	201.400	1,2

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Antallet af fattige i Region Sjælland er steget fra 16.101 personer i 2001 til 27.114 personer i 2007. Det ser igen værst ud for yderområderne i regionen, hvor blandt andet Lolland-Falster, Vordingborg og Odsherred er nogle af de værst ramte områder i regionen.

I Region Sjælland har 11 ud af 17 kommuner fordoblet antallet af fattige børn

Når der ses på børnefattigdom, er Region Sjælland på niveau med det gennemsnitlige niveau på landsplan. På landsplan er det 4,7 procent børn, der lever i fattigdom, hvor det i regionen er 4,6 procent.

Igen ses det her, at det kun er 4 ud af de 17 kommuner, der har oplevet en mindre stigning end landsgennemsnittet. Værst ser det ud for Lolland Kommune, der i dag har 7,8 procent fattige børn, hvilket svarer til næsten hvert 13. barn i Lolland Kommune lever i fattigdom. Kommunen har oplevet over en fordobling af antallet af fattige børn siden 2001. Ud over Lolland Kommune er der samtidig sket fordoblinger af antallet af fattige børn i Odsherred, Guldborgsund, Ringsted, Holbæk, Kalundborg, Næstved, Stevns, Køge, Sorø og Solrød. Dette er vist i tabel 11.

Tabel 11: Region Sjælland, børnefattigdom, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal pers. 2001	Antal pers. 2007	Stigning i pct. point
Lolland	3,5	7,8	348	672	4,2
Vordingborg	3,4	6,0	321	570	2,6
Slagelse	3,0	5,8	486	963	2,8
Odsherred	2,9	5,8	192	375	2,9
Guldborgsund	2,8	5,7	339	684	2,9
Ringsted	2,1	5,2	141	384	3,1
Holbæk	2,4	5,1	351	837	2,8
Kalundborg	2,6	5,1	276	582	2,4
Faxe	2,6	4,8	189	387	2,2
Næstved	1,9	4,3	294	741	2,4
Stevns	1,2	4,2	54	198	3,0
Køge	1,3	3,8	162	522	2,4
Sorø	1,5	3,7	90	243	2,2
Solrød	1,4	2,7	69	141	1,2
Lejre	1,7	2,7	102	171	1,0
Roskilde	1,7	2,6	285	486	1,0
Greve	1,8	2,3	213	270	0,5
Region Sjælland	2,3	4,6	3.912	8.226	2,3
Danmark	2,8	4,7	31.749	56.115	1,9

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

København og Vestegnen er de fattigste i Region Hovedstaden

Region Hovedstaden har flere fattige end landsgennemsnittet i Danmark. I Region Hovedstaden er 4,4 procent af indbyggerne fattige, hvor det på landsplan er 3,7 procent, der er fattige. Antallet af personer, der lever i fattigdom i hovedstaden, er 70.974. Derved står Region Hovedstaden for ca. 35 procent af hele landets fattige personer.

Variationen i fattigdomstallene er store i hovedstadsområdet. I Egedal Kommune er der 1,7 procent fattige, hvor andelen i København i 2007 er på 7,0 fattige. Generelt er der flere fattige i København by og Frederiksberg, men også Københavns vestegn har mange fattige i forhold til landsgennemsnittet. Her er det blandt andet Albertslund, Høje-Taastrup, Ishøj og Brøndby. To kommuner nord for København, Helsingør og Gentofte, skiller sig ud ved at have flere fattige end landsgennemsnittet.

Tabel 12: Region Hovedstaden, fattige, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal pers. 2001	Antal pers. 2007	Stigning i pct. point
København	4,5	7,0	21.699	34.347	2,5
Albertslund	2,9	4,9	846	1.338	2,0
Frederiksberg	3,1	4,9	2.748	4.410	1,8
Bornholm	2,8	4,5	1.200	1.908	1,7
Høje-Taastrup	2,4	4,4	1.101	2.085	2,0
Ishøj	3,2	4,3	660	882	1,1
Brøndby	2,5	4,1	846	1.362	1,6
Helsingør	2,4	4,1	1.422	2.442	1,7
Gentofte	2,8	3,8	1.914	2.493	1,0
Hvidovre	2,4	3,2	1.152	1.578	0,9
Rødovre	2,1	3,0	765	1.095	0,9
Gladsaxe	1,9	3,0	1.131	1.830	1,2
Fredensborg	2,5	3,0	972	1.167	0,5
Hillerød	1,8	2,9	762	1.320	1,1
Halsnæs	2,0	2,9	606	876	0,8
Rudersdal	2,3	2,8	1.200	1.479	0,5
Lyngby-Taarbæk	2,2	2,8	1.119	1.398	0,6
Glostrup	1,3	2,8	258	582	1,5
Tårnby	1,6	2,7	636	1.077	1,1
Hørsholm	2,1	2,7	510	654	0,6
Vallensbæk	0,9	2,6	102	321	1,8
Herlev	1,9	2,6	519	690	0,7
Frederikssund	1,5	2,6	621	1.122	1,1
Furesø	1,6	2,5	600	927	0,9
Ballerup	1,5	2,5	669	1.158	1,0
Gribskov	2,0	2,5	771	996	0,5
Dragør	1,5	2,3	192	300	0,8
Allerød	1,3	2,0	297	456	0,7
Egedal	1,0	1,7	372	681	0,7
Region Hovedstaden	2,9	4,4	45.690	70.974	1,6
Danmark	2,5	3,7	134.600	201.400	1,2

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Flere børn lever i fattigdom i Region Hovedstaden

Med hensyn til fattige børn er andelen ligeledes overrepræsenteret i Region Hovedstaden i forhold til den resterende del af landet. På landsplan er der 4,7 procent fattige, hvor der i Region Hovedstaden i dag er 5,0 procent børn, der lever i fattigdom.

København ligger også her i toppen med 8,3 procent børn i fattigdom. Samtidig har vestegnskommunerne Albertslund, Brøndby, Høje-Taastrup og Ishøj ligeledes store andele af fattige børn.

Både i Region Hovedstaden og på landsplan skiller Rudersdal Kommune sig ud. Rudersdal er således den eneste kommune i hele Danmark, der har oplevet et fald i børnefattigdommen. I 2001 var der 2,8 procent fattige børn i Rudersdal Kommune, og i 2007 var denne procentsats reduceret til 2,7 procent - et fald på 0,1 procent.

Tabel 13: Region Hovedstaden, børnefattigdom, ekskl. studerende

	Andel i pct. 2001	Andel i pct. 2007	Antal pers. 2001	Antal pers. 2007	Stigning i pct. point
København	4,2	8,3	3.345	7.035	4,1
Bornholm	3,0	7,5	282	636	4,4
Albertslund	3,1	6,2	225	408	3,2
Brøndby	3,4	6,2	267	453	2,8
Høje-Taastrup	3,1	6,0	348	684	2,9
Ishøj	3,5	5,8	192	303	2,2
Frederiksberg	3,0	5,6	402	834	2,5
Helsingør	2,2	5,2	285	720	3,1
Hvidovre	3,2	4,4	342	477	1,2
Gentofte	3,0	4,2	435	639	1,2
Vallensbæk	0,6	3,8	15	111	3,3
Gladsaxe	1,8	3,7	237	501	1,9
Halsnæs	2,4	3,6	147	237	1,2
Tårnby	1,7	3,6	135	303	1,9
Hillerød	1,9	3,4	183	387	1,6
Rødovre	2,5	3,4	186	267	0,9
Frederikssund	1,5	3,2	150	327	1,7
Fredensborg	3,1	3,2	294	303	0,0
Glostrup	1,2	3,2	48	132	2,0
Hørsholm	1,8	3,0	90	159	1,2
Herlev	2,2	2,9	135	171	0,7
Lyngby-Taarbæk	2,3	2,9	231	306	0,6
Gribskov	2,2	2,9	189	261	0,7
Furesø	1,9	2,8	174	255	0,9
Rudersdal	2,8	2,7	324	345	-0,1
Ballerup	1,2	2,7	123	297	1,5
Allerød	1,2	2,3	72	147	1,1
Dragør	0,9	2,2	27	69	1,3
Egedal	0,8	1,8	81	198	1,0
Region Hovedstaden	2,8	5,0	8.964	16.965	2,2
Danmark	2,8	4,7	31.749	56.115	1,9

Anm.: Fattige er defineret ud fra medianindkomsten målt ved husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Dette er forklaret nærmere i boks 1. De mindste kommuner (dvs. Samsø, Ærø, Læsø og Fanø) indgår ikke i beregningerne, men indgår i det samlede tal for Danmark. Familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er udeladt af opgørelsen.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Den stigende regionale fattigdom er et alvorligt samfundsproblem

Når tallene for hele Danmark samles, ses det, at fattigdommen er steget markant siden 2001. Der lever i dag over 200.000 fattige mennesker i Danmark, når studerende fraregnes. Når der ses på børn, der lever i fattigdom, er andelen steget drastisk. Børnefattigdommen er steget fra 2,8 procent til, at det er 4,7 procent af Danmarks børn, der lever i fattigdom.

Fattigdommen i Danmark fordeler sig langt fra ens på tværs af landet. En gennemgående tendens på fattigdommens danmarkskort er, at der eksempelvis bor mange fattige børn i yderkantsområderne. Ud af de seks kommuner med den største andel fattige børn kan de fem betegnes som yderkantskommuner. Tønder, Langeland, Lolland, Bornholm og Morsø ligger således alle i top 6 over kommuner med andel flest fattige børn. Eneste undtagelse helt i toppen er Københavns Kommune, som er den kommune med næstflest fattige børn. Hele 8,3 pct. af børnene i Københavns Kommune lever i fattige familier kun overgået af Tønder, hvor 8,4 pct. af børnene er fattige.

Ser man på udviklingen i antallet af fattige børn i kommunerne over en årrække, har de kommuner, der i forvejen havde den største andel af fattige børn, oplevet en højere vækst i andelen af fattige børn, end de kommuner der havde færrest fattige børn. På den måde koncentrerer børnefattigdommen i de i forvejen hårdt ramte kommuner.

Det er en problematisk udvikling, at børnefattigdommen i Danmark er så skævt fordelt mellem landets kommuner, som tilfældet er. Når tendensen samtidig er, at børnefattigdommen i stigende grad koncentrerer i bestemte områder, er der øget risiko for, at de sociale problemer i yderkantsområder forstærkes over en årrække. Dermed skabes en ond cirkel, hvor fattigdommen går i arv til næste generation.

Den stigende fattigdom på alle niveauer i Danmark udgør et større og større samfundsproblem. Hvis tendensen fortsætter, vil vi opleve en stadig større social og økonomisk ulighed på tværs af landet. I det lys kan en officiel fattigdomsgrænse i Danmark være første skridt på vejen til at erkende det voksende problem og være med til at skabe enighed om problemets omfang.